

مهدویت از دیدگاه اهل سنت

پژوهشی در تطابق باورهای مهدوی فریقین از منابع معتبر اهل سنت

نویسنده:

حسین قربانی دامغانی

انتشارات زرنوشت

تهران، ۱۳۹۸

سرشناسه	:	قربانی دامغانی، حسین، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	:	مهدویت از دیدگاه اهل سنت: پژوهشی در تطابق باورهای مهدوی فریقین از منابع معتبر اهل سنت / نویسنده حسین قربانی دامغانی، تهران: زرنوشت، ۱۳۹۸.
مشخصات نشر	:	۱۶۲ ص.
مشخصات ظاهری	:	۷ - ۴۲ - ۷۱۰۳ - ۶۲۲ - ۹۷۸
شابک	:	فیبا
وضعیت فهرست‌نویسی	:	کتابنامه: ص. ۱۴۷ - ۱۶۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت	:	پژوهشی در تطابق باورهای مهدوی فریقین از منابع معتبر اهل سنت.
عنوان دیگر	:	محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ق. - نظر اهل سنت
موضوع	:	Muhammad ibn Hasan, Imam XII -- Views of Sunnites
موضوع	:	مهدویت - دیدگاه اهل سنت
موضوع	:	Mahdism-- Views of sunnites
موضوع	:	مهدویت - احادیث
موضوع	:	Mahdism-- Hadiths
رده‌بندی کنگره	:	BP۱۲۴/۴
رده‌بندی دیس	:	۲۹۷/۴۶۲
شماره کتاب‌رسانی ملی	:	۶۰۵۰۴۱۴

انتشارات زرنوشت

تهران، میدان انقلاب، خیابان زرنوشت

کوچه مهدی‌زاده، شماره ۲۷، واحد ۱۰

تلفن: ۰۹۰۲۴۸۶۸۹۵۶ - ۶۶۴۷۹۶۱۵ - ۶۶۳۵۶۳۷

www.zarnevesht.com

مهدویت از دیدگاه اهل سنت

پژوهشی در تطابق باورهای مهدوی فریقین از منابع معتبر اهل سنت

نویسنده: حسین قربانی دامغانی

طراحی جلد: جمعی از محبین اهل بیت علیهم‌السلام

صفحه‌آرا: حسین قربانی دامغانی

• چاپ اول: ۱۳۹۸ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه • ناشر: زرنوشت

شابک: ۷ - ۴۲ - ۷۱۰۳ - ۶۲۲ - ۹۷۸

قیمت: ۳۰,۰۰۰ تومان

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب برای مؤلف محفوظ است.

۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	پیشگفتار
۱۵.....	تواتر روایات مهدویت
۲۱.....	مهدویت در قرآن
۲۱.....	الف) آیاتی که به ظهور منجی در آخر الزمان اشاره دارند
۲۱.....	۱. آیه ی يوم الوقت معلوم
۲۲.....	۲. آیه ی آمدن بعضی از آیات حدیث قبول توبه بعد از آن
۲۲.....	۳. آیات عذاب و خواری پیش از قیامت
۲۴.....	۴. آیات چیرگی دین اسلام
۲۶.....	۵. آیات نور و دیدن وعده
۲۶.....	۶. آیات جانشینی صالحان
۲۸.....	ب) آیاتی که به وقایع آخر الزمان و عصر ظهور اشاره دارند
۲۸.....	۱. آیه ی صیحه ی ظهور
۲۸.....	۲. آیات محو چهره و خسف
۳۲.....	۳. آیات نزول حضرت عیسی علیه السلام در آخر الزمان
۳۳.....	۴. آیه ی دابة الارض
۳۵.....	وجوب وجود امام معصوم از اهل بیت علیهم السلام در هر زمان
۳۵.....	الف) آیاتی که به این مطلب اشاره دارند

۳۵	ب) احادیثی که به این مطلب دلالت دارند
۳۵	۱، ۲ و ۳. احادیث ثقلین، سفینه و امان
۴۴	۴. حدیث خالی نماندن زمین از حجت خدا
۴۹	ارسال مسلم حدیث توسط علمای اهل سنت
۵۴	یک شبهه و پاسخ آن
۵۵	۵. حدیث رجوع، معرفت امام
۵۷	بررسی دُرُت حدیث
۵۹	۶. حدیث دوازده خلیفه انجریش
۶۱	ویژگی های حضرت مهدی (عج) ...
۶۲	۱. خلیفه الله است
۶۵	۲. امرش الهی است
۶۷	۳. حضرت عیسی (علیه السلام) پشت سرشان نماز می خوانند
۶۷	۴. اسمش اسم پیامبر (علیه السلام) است
۶۸	حدیث «اسمه اسمی» بدون زیاده
۷۲	بررسی روایات با زیاده ی «اسم ابیه اسم ابی»
۷۸	انگیزه های جعل این روایت
۸۱	جعلی دانستن اضافه ی حدیث از جانب احمد بن حنبل
۸۲	۵. از نسل حضرت فاطمه (علیها السلام) است
۸۲	۶. از نسل امام حسین (علیه السلام) است
۸۴	بررسی روایات حسینی
۸۶	نگاهی به روایات حسینی و اقوال علمای اهل سنت

اعتراف علمای اهل سنت به تولد مهدی شیعه ۹۱

۱. علی بن الحسین بن علی المسعودی الشافعی متوفای ۳۴۶ هـ ۹۱
۲. ابونصر سهل بن عبدالله بخاری متوفای قرن ۴ هـ ۹۱
۳. ابو محمد الاصفهانی متوفای ۵۹۷ هـ ۹۲
۴. یاقوت بن عبدالله الحموی متوفای ۶۲۶ هـ ۹۲
۵. ابن الاثیر جزیری متوفای ۶۳۰ هـ ۹۲
۶. شمس الدین ابن خلدون متوفای ۶۸۱ هـ ۹۳
۷. عماد الدین ابوالفداء متوفای ۷۲۱ هـ ۹۴
۸. شمس الدین ذهبی متوفای ۷۴۰ هـ ۹۴
۹. زین الدین ابن الوردی متوفای ۷۴۹ هـ ۹۴
۱۰. صلاح الدین الصفدی متوفای ۷۶۴ هـ ۹۵
۱۱. عبد الرحمن ابن خلدون متوفای ۸۰۸ هـ ۹۵
۱۲. ابن حجر عسقلانی متوفای ۸۵۲ هـ ۹۵
۱۳. ابن حجر هیثمی مکی متوفای ۹۷۳ هـ ۹۵
۱۴. عبد القادر بن شیخ بن عبد الله العیدروس متوفای ۱۰۳۷ هـ ۹۶
۱۵. شهاب الدین ابی فلاح ابن العماد الحنبلی متوفای ۱۰۸۹ هـ ۹۶
۱۶. عبد الملک الشافعی العاصمی المکی متوفای ۱۱۱۱ هـ ۹۷
۱۷. عبدالله الشبراوی الشافعی متوفای ۱۱۷۲ هـ ۹۷
- جایگاه شبراوی در نزد اهل سنت ۹۸
۱۸. محمد امین البغدادی السویدی متوفای ۱۲۴۶ هـ ۹۹

۱۹. محمد صدیق حسن خان القنوجی متوفای ۱۳۰۷ هـ ۹۹
۲۰. خیر الدین الزرکلی متوفای ۱۴۱۰ هـ ۹۹
- جایگاه زرکلی در نزد عامه ۱۰۰
۲۱. مولوی محمد عمر سربازی متوفای ۱۴۲۸ هـ ۱۰۰
۲۲. السید أنس بن یعقوب الکتبی الحسنی متولد ۱۳۹۳ هـ ۱۰۱
- روایت قدسی مهدی شیعه علیه السلام در کتب اهل سنت ۱۰۳
- علمای اهل سنت: مهدی شیعه علیه السلام همان مهدی موعود است ۱۰۷
۱. ابو الفضل یحیی بن سلامه متوفای ۵۵۱ هـ ۱۰۷
- جایگاه یحیی بن سلامه در نزد اهل سنت ۱۰۸
۲. فخر الدین محمد بن عمر الرزری الشافعی متوفای ۶۰۶ هـ ۱۰۸
- جایگاه فخر رازی در نزد اهل سنت ۱۰۹
۳. محیی الدین ابن العربی متوفای ۶۳۸ هـ ۱۱۰
- جایگاه ابن عربی در نزد اهل سنت ۱۱۰
۴. محمد بن طلحة شافعی متوفای ۶۵۲ هـ ۱۱۱
- جایگاه ابن طلحه در نزد اهل سنت ۱۱۱
۵. شمس الدین سبط بن جوزی حنفی متوفای ۶۵۴ هـ ۱۱۱
- جایگاه سبط بن جوزی در نزد اهل سنت ۱۱۲
۶. محمد بن یوسف گنجی شافعی متوفای ۶۵۸ هـ ۱۱۲
- جایگاه گنجی شافعی در نزد اهل سنت ۱۱۳
۷. عبد الرزاق بن أحمد معروف به ابن الفوطی الشیبانی الحنبلی متوفای ۷۲۳ هـ ۱۱۴
- جایگاه ابن الفوطی در نزد اهل سنت ۱۱۴

فهرست

۸. نور الدین ابن صباغ مالکی مکی متوفای ۸۵۵ هـ ۱۱۵
- جایگاه ابن صباغ مالکی در نزد اهل سنت ۱۱۵
۹. محمد سراج الدین الرفاعی المخزومی متوفای ۸۸۵ هـ ۱۱۶
- جایگاه المخزومی در نزد اهل سنت ۱۱۷
۱۰. فضل بن روزبهان خنجی متوفای ۹۲۷ هـ ۱۱۷
- جایگاه ابن روزبهان در نزد اهل سنت ۱۱۸
۱۱. شمس الدین محمد بن طولون حنفی متوفای ۹۵۳ هـ ۱۱۸
- جایگاه ابن طولون در نزد اهل سنت ۱۱۹
۱۲. شهاب الدین الرملی الشافعی متوفای ۹۶۷ هـ ۱۱۹
- جایگاه الرملی در نزد اهل سنت ۱۱۹
۱۳. عبد الوهاب الشعرانی حنفی متوفای ۱۷۴ هـ ۱۲۰
- جایگاه شعرانی در نزد اهل سنت ۱۲۱
۱۴. ابو العباس احمد بن یوسف قرمانی دمشقی حنفی متوفای ۱۱۹ هـ ۱۲۱
- جایگاه قرمانی در نزد اهل سنت ۱۲۲
- غیبت امام زمان علیه السلام در قرآن و روایات ۱۲۵
- آیات ایمان به غیب ۱۲۵
- آیه ی غیبت کبری ۱۲۶
- روایات دال بر غیبت امام مهدی علیه السلام ۱۲۶
- روایت اول: ۱۲۷
- روایت دوم: ۱۲۸

۱۲۹.....	روایت سوم:
۱۳۱.....	روایات دیگر:
۱۳۳.....	فضیلت منتظران فرج
۱۳۴.....	روایت اول: افضل العبادۃ انتظار الفرج
۱۳۶.....	روایت دوم: اجر ۵۰ صحابه برای منتظران فرج
۱۳۸.....	دیدار عالم اهل سنت با امام مهدی علیه السلام
۱۳۹.....	بررسی سند روایت
۱۴۰.....	حضرت عیسی علیه السلام پاسخ خداوند به تشکیک کنندگان مهدویت
۱۴۱.....	اعتقاد جمهور علمای نامه بر زن بودن حضرت خضر علیه السلام
۱۴۳.....	اشاره به امام مهدی علیه السلام در کتب مفسرین یهودیان و مسیحیان
۱۴۳.....	اشاره ی قرآن به ذکر مهدویت در کتب ادیان گذشته
۱۴۳.....	دوازده امام در تورات و شیعه شدن یهودیان به اعتراف ابن تیمیه
۱۴۴.....	بشارت به ظهور منجی با شمشیر ذو الفقار در زیور
۱۴۴.....	بشارت به ظهور منجی و دعوت به انتظار او در کتاب حقوق نبی
۱۴۵.....	بشارت به ظهور منجی و غیبت او در انجیل متا
۱۴۵.....	بشارت به ظهور منجی و غیبت او در انجیل مرقس
۱۴۶.....	بشارت به ظهور منجی و غیبت او در انجیل لوقا
۱۴۶.....	بشارت به ظهور منجی و غیبت او در مکاشفه یوحنا
۱۴۷.....	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

«خداوندا! تو در هر زمان دینت را به سبب رهبری بر حق تأیید کردی و او را نشانه‌ای برای بندگانت، و مشعلی فروزان در شهرهایت پیدا داشتی. پس از آنکه ریسمان او را به ریسمان خود وصل کردی، و او را سبب دستیابی به رضای خود ساختی، و طاعتش را بر همه واجب نمودی، و از نافرمانیش بیم دادی، و به اطاعت دستوراتش، و باز ایستادن از نواهی‌ش، و پیش از آنکه بر او، و واپس نماندن از حضرتش فرمان دادی، پس او پناه پناهندگان، و ملجأ اهل ایمان، و دستاویز چنگ زندگان، و جمال جهانیان است.

الها! ولی خود را به سیاس آنچه بر او انعام کردی الهام کن، و ما را نیز به شکر نعمت وجود رهبر برحق ملهم نما، و از نزد خویش قدرتی یاری دهنده به او ببخش. و درهای کامیاب را سهل و آسان به رویش باز کن، و او را به قوی ترین تکیه گاه خود مدد ده، و او را پشت گرم ساز، و بازو بر او جان بخش، و به نظر لطف و عنایت خود مراقبت کن، و به حفظ خویش حمایت نما، و او را به ملائکه خود یاری ده، و به نیرومندترین سپاهت مدد رسان.

و کتاب و حدود و شریعت و سنت‌های رسولت ﷺ را به وسیله او بر پادار، و آنچه از علایم آئینت را که اهل تجاوز می‌رانده اند به وسیله او زنده کن، و از برکت وجودش زنگار ستم از طریقت خود پاک فرما، و ناهمواری را از جاده خود برطرف کن، و به وسیله او آنان را که انحراف از راهت گزیده اند از سر راه بردار، و آنان را که قصد ایجاد کجی دارند از عرصه گاه حیات ریشه کن فرما، و دلش را در حق دوستانت نرم، و دستش را بر دشمنات گشوده ساز، و رأفت و رحمت و عطاوت و مهربانی‌اش را به ما ارزانی دار. و ما را از گوش دهندگان و اطاعت

کنندگان وی قرار ده، و در راه خشنودی حضرتش پوییده، و در یاری و دفاع از او مددکار قرار ده، و بدین ترتیب به حضرت تو و رسول بزرگوارت ﷺ تقرب جوئیم.^۱

اعتقاد به ظهور منجی در آخر الزمان، اعتقاد مشترک بسیاری از ادیان است و شیعه و سنی بالا جماع معتقدند که منجی آخر الزمان، حضرت مهدی ﷺ می باشد که این موضوع می تواند از عوامل وحدت آفرین بین اکثریت مسلمانان باشد، اما مهدی اهل سنت با مهدی شیعه سه تفاوت اساسی دارد که مانع از تحقق آن می شود:

۱. اسم پدرش عبد الله است نه حسن.
 ۲. از نسل امام حسن است نه امام حسین ﷺ.
 ۳. در آخر الزمان دنیا خواهد آمد و الان وجود ندارد.
- ما در این کتاب ضمن اثبات اصل مهدویت و اثبات تولد مهدی شیعه ﷺ با تکیه بر قرآن کریم و منابع اهل سنت (از باب قاعده‌ی الزام)، هر سه شبهه‌ی اختلاف انگیز فوق را تبیین کرده و پاسخ داده ایم.
- امید است که این اثر، موجب جلب رضایت حضرت علی ﷺ شده و گامی هرچند کوچک در تعجیل ظهور آن حضرت باشد.

راه های ارتباط با نویسنده: vesayat@gmail.com / ID:@vesayat

[۱] صحیفه‌ی سجاده، امام زین العابدین ﷺ نیاش ۴۷

[۲] از علمای بزرگ اهل سنت، ابن حزم اندلسی (متوفای ۵۴۸ هـ) می گوید:

«معنا ندارد که [در برابر شیعیان] به روایات خودمان احتجاج کنیم؛ زیرا آن‌ها ما را تصدیق نمی کنند. [هم چنین] معنا ندارد که آنان به روایاتشان [که] ما تصدیق نمی کنیم، احتجاج کنند؛ بلکه واجب است طرفین نزاع، آنچه را که طرف مقابل تصدیق می کند به عنوان حجت، برای او اقامه کنند.» **الفصل فی الملل ج ۴ ص ۷۸** یعنی لا احتجاجنا علیهم بروایاتنا فهم لا یصدقونا ولا معنی لا احتجاجهم علینا بروایاتهم فتحن لا تصدقها وإنما یجب أن یحجج الخصوم بعضهم علی بعض بما یصدقه الذی تقام علیه الحجة به

پیشگفتار

دی ماه ۱۳۹۱ ه. ش بود که کتابی با عنوان «النصوص» بیش از پانصد دلیل روشن بر ولایت حضرت علی علیه السلام از منابع اهل سنت^۱ در فضای مجازی تبلیغ میشد. با مطالعه ی آن کتاب و سپس مطالعه ی ده ها کتاب مشابه به زبان فارسی، به خلاصه مهمی پی بردم و آن این بود که به بحث اعتبار سند روایات چندان بها داده نمی شود، در حالی که با ظهور محققانی چون سید ناصرالدین الالبانی در چند دهه ی اخیر که حتی بسیاری از روایات صحاح سته نیز از تیغ تضعیفشان^۲ آماره ماند. عملاً دوره ی کتاب هایی مانند المراجعات و شب های پیشاور به سر رسیده و می بایست کتاب ها برررسی شوند. خلاصه دیگر این بود که دستیابی به مصادر کتب فارسی برای عموم بسیار سخت بود؛ چرا که این کتاب ها فاقد عون عربی مدارک بودند و پیدا کردن مدارک از روی منابع و مأخذ برای ایشان عملاً ناشدنی بود؛ لذا تصمیم به تألیف کتابی گرفتم که این دو خلاصه مهم را پر نماید.

در رابطه با بررسی اسناد روایات و اثبات اعتبار آن ها، چند کار مهم انجام دادم:

۱. جمع آوری نظر محققین علمای عامه در مورد سند روایات مورد استدلال.

۲. استناد به بررسی های سندی و احکام برنامه ی معتبر جوامع الکلم.^[۱]

[۱] این برنامه که حاصل کار گروهی ۳۵۰ محقق حدیث شناس عامه به مدت ۳۰ سال است، از امکاناتی نظیر ارائه ی درجه ی راویان، احوال، شیوخ و تلامیذ آن ها، بررسی اسناد روایات و ارائه ی حکم آنها برخوردار است و آن را وزارت اوقاف کشور قطر و سایت اسلام وب که از سایت های مرجع و مرکزی وهابیت است، تولید کرده اند. <http://gk.islamweb.net:8080/>

۳. ارائه ی همه ی طرق یک روایت با توجه به این قاعده که تعدد طرق موجب تقویت سند می شود.^[۱]

۴. بررسی جامع، کامل و دقیق رجالی در موارد بحث برانگیز و اختلافی.

جهت سهولت دستیابی به مصادر نیز کارهای ذیل را انجام دادیم:

۱. منطبق کردن مدارک با برنامه ی معتبر الجامع الکبیر، ساخت اهل سنت.

۲. در مواردی که کتاب مورد استدلال ما در برنامه ی الجامع الکبیر نبود، مدرک را با سایت رسمی کتابخانه

ی مکتبه شامله، منطبق کردیم.

۳. در مواردی هم که کتاب مورد استدلال ما نه در برنامه ی الجامع الکبیر بود و نه در سایت مکتبه شامله،

مدرکمان را با نسخه ی اینترنتی pdf منطبق کردیم تا همچنان خواننده ی کتاب با داشتن یک رایانه و اینترنت، بتواند صحت مدارک را بررسی کند.

در پایان از تمام کسانی که با نیتی در چاپ رسیدن کتاب کمک کردند و مؤسسه ی تحقیقاتی حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و به خصوص آیت الله سید محمد حسینی قزوینی و اساتید محترم حجج الاسلام دکتر محمد جواد ابوالقاسمی و استاد سید محمد زین العابدین خفایه که سال ها توفیق شاگردی ایشان را در پای درس شبکه ی جهانی ولایت داشتم، تشکر و قدر دان می کنم.

[۱] ابن تیمیه، شیخ الاسلام وهابیان می گوید: «زبادی و تعدد طرق نقل حدیث، برخی، برخی دیگر را تقویت می کند تا اینکه علم به صدور آن حدیث حاصل می شود؛ اگرچه راویان آن، فاسق و فاجر باشند.» **کتاب وسائل و فتاوی شیخ الإسلام ابن تیمیه ج ۱۸، ص ۲۶** تعدد الطرق و کثرتها بقوی بعضها بعضا حتی قد يحصل العلم بها ولو كان الناقلون فجارا فاسقا بدر الدین عینی نیز می نویسد: «نووی در شرح مذهب گفته است: اگر روایتی با سندهای گوناگون نقل شود، ولی برخی از راویان آن ضعیف باشند، بارهم به آن احتجاج می شود. افزون بر این که ما می گوئیم: تعدادی حدیث از صحابه و از راههای گوناگونی نقل شده است که برخی از آن برخی دیگر را تقویت می کنند؛ اگرچه هریک از آن احادیث، ضعیف باشند.» **عمدة القاری ج ۳، ص ۳۰۷** وقال النووی فی (شرح المذهب): إن الحدیث إذا روی من طرق ومفرداتها ضعیف یحتج به، علی أنا نقول: قد شهد لمذهبننا عدة أحادیث من الصحابة بطرق مختلفة كثيرة بقوی بعضها بعضا، وإن كان کل واحد ضعیفا